

Asia: VN/3629/2021

Lausuntopyyntö: Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kansalaisen käyttöliittymään liitettävistä toiminnoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 19.3.2021, VN/3629/2021

Asia: Lausunto sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta kansalaisen käyttöliittymään liitettävistä toiminnoista

Lausuntopyyntöä tarkoitettussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa säädettäisiin potilaalle kansalaisen käyttöliittymän (Omakanta-palvelu) avulla annettavista todistuksista, jotka koskevat rokotuksia ja laboratoriotutkimuksia. Vaikka sääntely koskee kaikkia rokotuksia ja laboratoriotutkimusten tuloksia, liittyy sääntely erityisesti covid-19-epidemiaan liittyviin rokotuksiin ja koronavirustestien tulosten ilmoittamiseen.

Muistion mukaan kansalaisen käyttöliittymään liitettäisiin uudet toiminnot, joiden avulla henkilö voisi saada todistuksen hänelle annetuista rokotuksista sekä todistuksen hänen laboratoriotutkimustensa tuloksista. Todistus voisi muistion mukaan olla sähköinen, kuten esimerkiksi mobiililaitteelta esitettävä QR-koodi tai esimerkiksi paperituloste.

Muistion mukaan rokotustodistus tai covid-19-testitodistus ei ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 5 §:n mukainen hoitoon liittyvä maksutta annettava todistus, joten kunta voi periä todistuksesta maksun. Muistion mukaan todistus olisi kuitenkin maksuton.

Todistuksen antaminen tapahtuisi kansalaisen käyttöliittymän välityksellä ja siten sähköisesti. Asetusluonnoksen ja muistion perusteella jää epäselväksi todistusten maksuttomuus niissä tilanteissa, joissa henkilö ei voi saada todistusta käyttöönsä kansalaisen käyttöliittymän kautta sähköisesti. Mikäli todistus olisi maksullinen niille henkilöille, jotka joutuvat hankkimaan sen muulla tavoin (esim. noutamalla sen terveydenhuollon yksiköstä), asettaisi esitys potilaat maksun suhteen eriarvoiseen asemaan heidän asioimistapansa perusteella. Esitys voisi aiheuttaa kyseisissä tilanteissa epätietoisuutta maksun määräämisessä myös terveydenhuollon yksiköissä.

Muistioloonnoksen mukaan asetuksessa tarkoitetut todistukset olisivat edellä esitetyllä tavalla sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan lähtökohtaisesti maksullisia. Muistiosta ei ilmene, että todistusten maksuttomuudesta, ja poikkeuksesta edellä mainitusta sääntelystä, olisi tarkoitus säätää. Maksuttomuus näyttäisi siten ilmenevän ainoastaan muistiosta.

Esitystä tulisi vielä arvioida todistusten maksuttomuuden osalta eri asiointitavoissa ja tuoda muistiossa esille sen vaikutukset eri asiointitapoja käyttäville potilaille. Arvioinnin perusteella tulisi esitykseen tehdä mahdolliset täsmennykset niin, että asetuksen soveltaminen olisi mahdollisimman selkeää.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri Tuomas Pöysti

Esittelijäneuvos Marjo Mustonen

Mustonen Marjo
Oikeuskanslerinvirasto - Oikeuskansleri